

H6K 5 HE

6 HEPREA, JEESUS-KIELI, <https://www.gen.fi/h6.html>
H6K KRISTUS KIRJAIMISSA, <https://www.gen.fi/h6k.html>
H6K 5 He
<https://www.gen.fi/h6k-5-he.html>

SISÄLLYSLUETTELO

0. Tallenteet ja dokumentit
1. Kirjaimen nimi ja merkitys
2. Pyhä Henki on armon henki
3. He-kirjain verbijuurien kolmantena kirjaimena
4. Juurikirjainleikkejä: Pyhä Henki lähtee Isästä ja Pojasta
5. Määräinen artikkeli
6. Heprean kirjaimisto on Pyhän Hengen kirjaimisto
7. Luku viisi kuvaa Pyhää Henkeä, joka vaikuttaa Jumalan sanan kautta
8. Kristuksen viisi verihaavaa

Ekskurssi: Herra kohtaa ihmisen armonvälineiden kautta

0. TALLENTEET JA DOKUMENTIT

Kristus kirjaimissa 16, He 1/3, 28.1.2018 (0.24)
AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/perbhbjnsbt/>
Youtube-video: https://youtu.be/Bn_9BVIHQaY
Tekstiedosto: <https://www.gen.fi/h6k-5-he.html>

Kristus kirjaimissa 17, He 2/3, 4.2.2018 (0.25)
AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/pa6s5nvckrjd/>
Youtube-video: https://youtu.be/-eeYNnyWI_Y
Tekstiedosto: <https://www.gen.fi/h6k-5-he.html>

Kristus kirjaimissa 18, He 3/3, 11.2.2018 (0.25)
AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/pg38crp5b9qt/>
Youtube-video: https://youtu.be/_h702GNBK_k
Tekstiedosto: <https://www.gen.fi/h6k-5-he.html>

H4A Kirjainten varhaisimmat muodot
<https://www.gen.fi/h4a-kirjainten-varhaisimmat-muodot.html>
H4H Artikkelit
<https://www.gen.fi/h4h-artikkeli.html>

1. KIRJAIMEN NIMI JA MERKITYS

5 ה אה אה he > kreik. E ε ψιλόν epsiilon > lat. E

Lukuarvoltaan viisi olevan he-kirjaimen varhaisin tunnettu muoto kuvaa kädet ylös nostanutta huutavaa miestä. Hieroglyfeissä merkki tarkoittaa voitonhuutoa ja ylistämistä (hillul, hepr. halal).

H4A Kirjainten varhaisimmat muodot

<https://www.gen.fi/h4a-kirjainten-varhaisimmat-muodot.html>

Myöhemmin kirjain on muuttunut muotoon, joka kuvaa teltan tuuletusaukkoa, ikkunaa. He tarkoittaa ilohuutoa ja ylistystä, henkeä/Henkeä ja tuulenvirettä.

8 Jeesus sanoi: "Tuuli puhaltaa, missä tahtoo, ja sinä kuulet sen huminan. Mutta et tiedä, mistä se tulee ja minne se menee. Niin on jokaisen, joka on Hengestä syntynyt." (Joh. 3:8)

2. PYHÄ HENKI ON ARMON HENKI

Luku viisi eli he-kirjain symboloi Pyhää Henkeä. Pyhä Henki on armon Henki, ja Hän vaikuttaa armon saamisen eli löytämisen Herran silmien edessä.

Nooa sai eli "löysi" armon Herran silmien edessä, kun hänen nimensä mainitaan viidennen kerran Raamatussa (1. Moos. 6:8).

Mutta Nooa sai armon Herran silmien edessä. (1. Moos. 6:8)

וְנִחַ מְצָא חֵן בְּעֵינֵי-יְהוָה:
בראשית ו' ח'

Samoin Ruutin kohdalla mainitaan armon löytäminen kohdassa, jossa Hänen nimensä mainitaan viidennen kerran (Ruut 2:2).

Moabilainen Ruut sanoi Noomille: "Tahdon mennä pellolle poimimaan tähkiä jonkun jäljessä, jonka silmien edessä saan armon." Noomi vastasi hänelle: "Mene, tyttäreni!" (Ruut 2:2)

וַתֹּאמֶר רוּת הַמוֹאבִּיָּה אֶל נֹעֲמִי
אֲלֶכֶה-נָא הַשָּׂדֶה וְאֶלְקָטָה בַּשָּׂבָלִים אַחַר
אִשְׁרֵי אִמְצָא חֵן בְּעֵינֶיךָ

וַתֹּאמֶר לָהּ לְכִי בְתִי:
רוֹת ב' ב'

3. HE-KIRJAIN VERBIJUURIEN KOLMANTENA KIRJAIMENA

He-kirjain on silmiinpistävän usein verbijuurien kolmantena radikaalina.

√הסס √123

Pyhä Henki on Jumalan kolmas persoona:

- 1 = Isä
- 2 = Poika
- 3 = Pyhä Henki

Heprean yleisimmistä verbijuurista esimerkiksi seuraavat ovat näitä tertiae he -verbejä:

- 2. yleisin √היה $\sqrt{\text{haja}}$, olla, (asioista) tapahtua, tulla
- 3. yleisin √עשה $\sqrt{\text{asa}}$, tehdä
- 7. yleisin √ראה $\sqrt{\text{ra'a}}$, nähdä
- 16. yleisin √עלה $\sqrt{\text{ala}}$, nousta ylöspäin

Lisäksi erityisesti mainittakoon seuraavat:

√אלה $\sqrt{\text{ala}}$ osoittaa kädellä: vanhoa, kirotta, valittaa, josta johtuvat esim. seuraavat sanat:

אל el prep. kohti, luo

אלוה Eloah, eloah mask. Jumala

אלהים Elohim, elohim (kolmiyhteinen) Jumala, epäjumalat

ל le- prep. -lle, -lla

√בנה $\sqrt{\text{bana}}$, rakentaa, josta johtuvat esim. seuraavat sanat:

אֶבֶן even fem. kivi (Eben-Eser, Avun kivi)

בְּ be- prep. -ssa, -ssä, aikana, kautta

בַּיִת bait mask. talo, huone, temppeli, pullo, säiliö

בֵּן ben mask. poika

4. JUURIKIRJAINLEIKKEJÄ: PYHÄ HENKI LÄHTEE ISÄSTÄ JA POJASTA

Me olemme oppineet tuntemaan ja me uskomme sen rakkauden, mikä Jumalalla on meihin. Jumala on Rakkaus. Joka pysyy rakkaudessa, se pysyy Jumalassa, ja Jumala pysyy hänessä. (1. Joh. 4:16)

Rakkaus on yksi Jumalan nimistä. Hepreaksi rakkaus on ahava

אֶהָבָה אֶהָבָה ahava (alef–he–bet–he)

Kun tutkimme heprean rakkaus-sanaa ja muistamme, että alef tarkoittaa Isää, bet Poikaa ja he Pyhää Henkeä, niin huomaamme, että

אֶהָבָה Pyhä Henki lähtee sekä

Isästä (אֶהָבָה alef–he) että

Pojasta (בְּהָבָה bet–he)

Verbijuuri rakastaa on

אֶהָבָה אֶהָבָה ahav (alef–he–bet)

Siinä on näkyvissä sekä Isä (alef), Henki (he) että Poika (bet). Todellinen Rakkaus on sitä, että Isä, antaa meille ainosyntyisen Pojan, Jeesuksen Kristuksen. Sanan ja armovälineiden kautta Pyhä Henki tekee meidät eläviksi, niin että voimme Poikaan uskoa ja saada armosta iankaikkisen elämän taivaassa.

Rakastaa-juurelle identtinen sisarusjuuri on ava tahtoa, haluta

אֶהָבָה אֶהָבָה ava (alef–bet–he)

Kolmiyhteinen Jumala **tahtoo ja haluaa**, että me pelastumme.

Minä kehotan siis ennen kaikkea anomaan, rukoilemaan, pitämään esirukouksia ja kiittämään kaikkien ihmisten puolesta, 2 kuninkaiden ja kaiken esivallan puolesta, että saisimme viettää rauhallista ja hiljaista elämää kaikessa jumalisuudessa ja kunniallisuudessa. 3 Sillä se on hyvää ja otollista Jumalalle, meidän Vapahtajallemme, 4 joka tahtoo, että kaikki ihmiset pelastuisivat ja tulisivat tuntemaan Totuuden. (1. Tim. 2:1–4)

5. MÄÄRÄINEN ARTIKKELI

He-kirjain on itsessään myös sana, heprean kielen toiseksi yleisin ja-konjunktion (vav) jälkeen. Määräinen artikkeli ha- on vastaava kuin esimerkiksi arabian al, englannin the, ruotsin den, det, de, saksan der, das, die jne.

H4H Artikkeli

<https://www.gen.fi/h4h-artikkeli.html>

Määräinen artikkeli on juuren hana (he–nun–he) johdannainen.

***הַנְּה** hana j. (0/25.000) olla määrätty, huomattu, korostettu

Toinen tästä juuresta johtuva sana sanaa on seuraavaa sanaa korostava huudahdussana hen/hine.

Hana kuuluu samaan juurisanueeseen kuin haja, olla, (asioista, ajoista jne.) tulla, tapahtua

הַיְה haja (he–jod–he)

Haja-verbin ylivertaisesti tärkein johdannainen on Herran pyhä nimi Jahve.

יְהוָה Jahve, "hän joka oli, joka on ja joka on oleva (tuleva)", "hän, joka kutsui olemaan, ylläpitää olemisen ja vaikuttaa uuden tulemisen"

Jahve-nimi sisältyy myös rakkaan Vapahtajamme nimeen: Jehoshua eli Joosua tai Jeesus, "Jahve on pelastanut" tai "Jahve on pelastus". Nimen lyhyempi muoto on Jeshua.

יְהוֹשֻׁעַ Jehoshua, Joosua, Jeesus

יֵשׁוּעַ Jeshua, Joosua, Jeesus

Määräinen artikkeli, kirjain he, Pyhän Hengen kirjain, saarnaa meille Vapahtajaamme. Hän on se tietty ja määrätty pelastuksen Tie. Muita teitä Isän luokse uuteen paratiisiin ei ole meille annettu.

8 Silloin Pietari, Pyhää Henkeä täynnä, sanoi heille: "Kansan hallitusmiehet ja vanhimmat!

9 Jos meitä tänään kuulustellaan sairaalle miehelle tehdystä hyvästä työstä ja siitä, kenen kautta hän on parantunut,

10 niin olkoon teille kaikille ja koko Israelin kansalle tiettävä, että Jeesuksen Kristuksen, Nasaretilaisen, nimen kautta, hänen, jonka te ristiinnaulitsitte, mutta jonka Jumala kuolleista herätti, hänen nimensä kautta tämä seisoo terveenä teidän edessänne.

11 Hän on 'se kivi, jonka te, rakentajat, hylkäsitte, mutta joka on kulmakiveksi tullut'.

12 Ei ole pelastusta kenessäkään toisessa, sillä ei ole taivaan alla ihmisille annettu muuta nimeä, jossa meidän tulisi pelastua."

(Apt. t. 4:8–12)

6. HEPREAN KIRJAIMISTO ON PYHÄN HENGEN KIRJAIMISTO

Pyhää Henkeä symboloiva he-kirjain eli luku 5 läpäisee koko heprean aakkoston, kaikki sen kirjaimet. Kaikki 22 konsonanttia palautuvat lopulta lukuun viisi eli he-kirjaimeen. Heprean kirjaimet ovat Pyhän Hengen kirjaimisto.

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

400 300 200 100 90 80 70 60 50 40 30 20 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

Kun laskemme mispar katanin eli pienimmän luvun (1–9) kirjainpareista, siten että otetaan ensimmäinen ja viimeinen, toinen ja toiseksi viimeinen, kolmas ja kolmanneksi viimeinen jne., niin näiden lukuparien yhteenlasketun summan pienin luku on aina 5. Näin parien loppuun asti eli aina 11:een pariin saakka.

$$1+400=401 > 4+0+1=5$$

$$2+300=302 > 3+0+2=5$$

$$3+200=203 > 2+0+3=5$$

$$4+100=104 > 1+0+4=5$$

$$5+90=95 > 9+5=14 > 1+4=5$$

$$6+80=86 > 8+6=14 > 1+4=5$$

$$7+70=77 > 7+7=14 > 1+4=5$$

$8+60=68 > 6+8=14 > 1+4=5$
 $9+50=59 > 5+9=14 > 1+4=5$
 $10+40=50 > 5+0=5$
 $20+30=50 > 5+0=5$

7. LUKU VIISI KUVAA PYHÄÄ HENKEÄ, JOKA VAIKUTTA JUMALAN SANAN KAUTTA

Kielilläpuhuminen on Pyhän Hengen lahja – tai voi olla. Voidaanhan kielillä puhua sielullisesti ilman Pyhän Hengen vaikutusta tai jopa riivaajien voimalla. Monissa pakanauskonnoissa puhutaan kielillä. Mutta joka tapauksessa Jumalan Pyhä Henki ei toimi seurakunnan keskellä kielilläpuhuminen kautta; se on yksittäisen kristityn henkilökohtaista rakentumista. Seurakunnan keskellä Pyhä Henki toimii Raamattuun kirjoitetun selkokielisen sanan julistamisen kautta.

18 Minä kiitän Jumalaa, että puhun kielillä enemmän kuin teistä kukaan;

19 mutta seurakunnassa tahdon mieluummin puhua viisi sanaa ymmärrykselläni, opettaakseni muitakin, kuin kymmentuhatta sanaa kielillä. (1. Kor. 14:18–19)

Heprean kirjaimisto on pohja ja perusta Jumalan sanan selkokieliselle julistamiselle. Se on Pyhän Hengen kirjaimisto. He-kirjain eli luku viisi, johon kaikki kirjaimet siis lopulta palautuvat, kuvaa Pyhää Hengen vaikutusta Jumalan sanan kautta.

Henki on eläväksitekijä, liha ei hyödytä mitään. Sanat, jotka minä olen teille puhunut, ovat Henki ja ovat Elämä. (Joh. 6:63, oma käännös)

- Herramme antaa itsensä (Henki ja Elämä) meille sanojensa, se on Pyhän Raamatun, kautta.

Heprean kielelle tyypillisesti luku viisi tarkoittaa kolikon molempia puolia: joko sanan kuulemista ja itselleen omistamista – tai vaihtoehtoisesti välinpitämättömyyttä suhtautumista ja halpana pitämistä, jopa tuon sanan torjumista. Luku viisi kuvaa ihmisen suhdetta Jumalan sanassa vaikuttavaan Pyhään Henkeen: joko sanan vastaanottamista tai sitten siitä osattomuutta.

1 Taivaiden valtakunta on oleva silloin kymmenen neitsyen kaltainen, jotka ottivat lamppunsa ja lähtivät sulhasta vastaan.

2 Mutta viisi heistä oli tyhmää ja viisi ymmärtäväistä.

3 Tyhmät ottivat lamppunsa, mutta eivät ottaneet öljyä mukaansa.

4 Mutta ymmärtäväiset ottivat öljyä astioihinsa sekä lamppunsa.

5 Sulhasen viipyessä tuli heille kaikille uni, ja he nukkuivat.

6 Mutta keskellä yötä kuului huuto: "Katso, sulhanen tulee!
Menkää häntä vastaan."

7 Silloin kaikki nämä neitsyet nousivat ja laittoivat lamppunsa kuntoon.

8 Tyhmät sanoivat ymmärtäväsille: "Antakaa meille öljyä, sillä meidän lamppumme sammuvat."

9 Mutta ymmärtäväiset vastasivat ja sanoivat: "Emme voi, se ei riitä meille ja teille. Menkää ennemmin myyjien luo ostamaan itsellenne."

10 Mutta heidän lähdettyään ostamaan sulhanen tuli: Ne, jotka olivat valmiit, menivät hänen kanssansa häihin, ja ovi suljettiin.

11 Myöhemmin toisetkin neitsyet tulivat ja sanoivat: "Herra, Herra, avaa meille!"

12 Mutta hän vastasi ja sanoi: "Totisesti minä sanon teille: minä en tunne teitä." (Matt. 24:1–12)

– Öljy, materia, tarkoittaa tässä vertauksessa Jumalan sanaa, jonka kautta Pyhä Henki toimii.

Luku viisi liittyy kiinteästi myös sormien lukumäärään kädessä: Jumalan oikean käden työ ja vasemman käden työ.

Viisi leipää ja kaksi kalaa (Matt. 14:7, Mark. 6:38, Luuk. 9:13, Joh. 6:9) kuvaavat Jumalan sanaa (5 leipää) ja kahta sakramenttia (kaste ja ehtoollinen, kaksi kalaa) joissa kaikissa Pyhä Henki toimii. Samalla niistä muodostuu luku 7 (2+5), joka on Jumalan täydellisyyden luku. Tämä ruokkimisihme on ainoa Jeesuksen tekemistä ihmeistä, joka on kuvattu kaikissa neljässä evankeliumikirjassa.

8. KRISTUKSEN VIISI VERIHAAVAA

Lukua viisi eli he-kirjainta voidaan käyttää myös symboloimaan Kristuksen viittä verihaavaa (naulat käsissä ja jaloissa, piikkikruunu päässä, ruoskanjäljet selässä ja keihäänviilto kyljessä). Pitkärperjantaina alttarille voidaan tuoda viisi punaista ruusua tämän muistoksi.

Herramme viittä haavaa voidaan kuvata myös viisiterälehtisellä kukalla. Myös ns. Luther-ruusussa on tällainen viisiterälehtinen kukka.

EKSKURSSI: HERRA KOHTAA IHMISEN ARMONVÄLINEIDEN KAUTTA

(ote saarnastani "Jeesus Kristus")

Tein aluksi kysymyksen, kuka Jeesus on. Vastaus nyt selvä: Hän on lihaan tullut iankaikkinen Jumala, taivaasta maan päälle astunut kirkkauden Herra, neitsyestä ihmiseksi syntynyt kaikkivaltias Luoja. Mutta miten me vajavaiset ihmiset, jotka olemme maan tomua, langenneita ja syntisiä, voimme kohdata tällaisen pyhän Jumalan?

Tätä kohtaamista varten Herra on ihmiseksi tultuaan asettanut meille Uuden liiton jumalanpalveluksen ja armonvälineet. Armonvälineitä ovat Jumalan sana ja sen saarna, rippi, kaste ja ehtoollinen sekä apostolinen paimenvirka, joka näitä armonvälineitä hoitaa. Seurakunnan keskellä, Jumalan profeetallisen ja apostolisen ilmoituksen kautta, saamme elää nämä todeksi. Armonvälineiden kautta saamme ottaa vastaan itse elävän Jumalan, lihaksi tulleen Jumalan Sanan, se on Herran Jeesuksen Kristuksen.

Voidakseen kohdata syntisen ja kuolevaista lihaa olevan ihmisen Jumala tuli itse materiaan, syntyi ihmiseksi. Herra käytti materiaa, ihmisen ruumista, välikappaleena, jotta katoavaisuuden alla elävä langennut ihminen voisi olla hänen kanssaan yhteydessä. Kaikkivaltias syntyi veljeksemme, jotta voisimme hänen kanssaan seurustella – niin kuin ihminen ihmisen kanssa.

Pyhää iankaikkista Jumalaa ei voi kohdata suoraan ja ilman välineitä "hengessä ja hurmoksessa". Luther kirjoittaa luterilaisiin tunnustuskirjoihin kuuluvissa Schmalkaldenin opinkohdissa:

"Meidän täytyy siis pitää lujasti kiinni siitä, että Jumala ei tahdo olla tekemisissä ihmisten kanssa millään muulla tavalla kuin sanan ja sakramenttien välityksellä. Kaikki se, mitä ilman sanaa ja sakramenteja Henkenä ylistetään, on itse Perkeleestä. Mooseksellakin Jumala ilmestyi ensiksi palavana pensaana ja suullisen sanan kautta. Yksikään profeetta, Elia sen paremmin kuin Elisakaan, ei ole saanut Henkeä erillään Kymmenestä käskystä. Johannes Kastaja sikisi vasta kun Gabriel oli sanonut sanan, ja hän potkaisi äitinsä kohdussa vasta kuultuaan Marian äänen."

(Schmalkaldenin opinkohdat, Kolmas osa, kohta 8. Rippi)

Jumala voidaan siis tavata Pyhässä Raamatussa (JU–MA–LA, JUMALA!) ja sakramenteissa, jotka kohdistavat Jumalan sanan yksittäisiin ihmisiin. Pyhä Kaste ja Herran Pyhä Ehtoollinen ovat lihaksi tullutta eli materiaan liittynyttä, se on aineeseen yhdistynyttä, Jumalan sanaa. Herra kohtaa meidät sanassaan, joka osoittaa sekä synnin että tuo mukanaan armon. Raamattu näyttää niin ihmisen vääryyden kuin lahjoittaa sanan kautta Jumalan vanhurskauden.

On oikein ja autuaallista täyttyä Pyhästä Hengestä sekä laulaa ylistysvirttä ja hallelujaa! Herralle. Mutta tämä Hengen täyteys ja kiitos ovat vain seurausta siitä, että olemme ensin saaneet armon ja suosion Jumalan edessä sanan ja sakramenttien kautta; olemme lain sanan synnyttämän hädän edessä turvautuneet Jeesuksen nimeen ja ansiottomaan armoon. Me emme kohtaa Jumalaa ja pääse hänen lähelleen ylistämällä ja palvomalla, vaan me ylistämme ja palvomme Herraa Jeesusta siksi, että olemme jo päässeet hänen syliinsä kuullessamme ja uskoessamme hänen sanansa lupauksiin.